Doctors against corruption
Docteurs contre la corruption
DOKTORI PROTIV KORUPCIJE

www.healthcareanticorruption.org

OTVORENO PISMO

DRAGI STUDENTI, NE PONAVLJAJTE GREŠKE U ZDRAVSTVU!

Dragi studenti, vaša hrabrost i upornost probudila je u nama starijima veru u mogućnost korenitih društvenih promena. To su razlozi zbog kojih smatramo da, kao samofinansirajuća NVO Doktori protiv korupcije, moramo upozoriti na rizik od ponavljanja grešaka u oblasti zdravstvene zaštitie.

Zdravstvo, kao oblast od vitalne važnosti za sve građane Srbije je u teškom stanju**.** Zdravstveni ishodi su alarmantni! Stopa mortaliteta od najčešćih oboljenja je zastrašujuća: kod kardiovaskularih bolesti stopa mortaliteta je dva puta veća od one u EU. Slično je i kod malignih oboljenja. (OVDE) Maternalni mortalitet u Srbiji, ključni indikator kvaliteta zdravstvene zaštite u jednoj zemlji, je najviši u regionu i među najvišim u Evropi! (OVDE) Približavanje evropskoj stopi mortaliteta godišnje bi uvećalo broj stanovnika države za grad veličine Kikinde ili Prokuplja.

Građani redovno percipiraju zdravstvo kao oblast u kojoj je korupcija najizraženija! (OVDE) Potrošnja za zdravstvo, najviša u regionu, je kauzalno povezana sa visokim stepenom korupcije. Razumljivo, korupcija je bitan faktor rasipanja i neracionalnog korišćenja resursa! (OVDE) Koji je uzrok ovako pogubnog stanja u kome žive građani Srbije? Odgovor: zastareo, neefikasan, pogrešno koncipiran model zdravstvene zaštite, implementiran početkom veka, je osnovni uzok.

Poštovani studenti, kratak povratak u prošlost objašnjava hronologiju katastrofalnih promašaja u zdravstvu. Početkom veka, 2003. god. Ministarstvo zdravlja je predstavilo strateški dokument „Bolje zdravlje za sve u trećem milenijumu“ (OVDE) na osnovu koga su zatim 2005. usvojeni sistemski zakoni u oblasti zdravstva (Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zdravstvenom osigranju, itd). I strategija i sistemski zakoni su tih godina izazvali mnogo negativnih reagovanja; vreme je pokazalo, potpuno opravdanih. I dok su druge postkomunističke države svoje zdravstvene sisteme reformisale po načelima „slobodan izbor lekara“ i „novac prati pacijenta“ dotle je domaća nomenklatura legalizovala koruptivni konflikt interesa, jačala birokratsku centralizaciju i etatizovano, monopolsko finansiranje nasleđeno iz ranijeg jednopartijskog državnog uređenja. Iz sistemske korupcije je nastala institucionalna korupciju sa fatalnim posledicama za veliki broj građana (OVDE), koja nije bila sankcionisana i posle čega je u srpskom zdravstvu sve postalo dozvoljeno i moguće. Sada kao pojednici i društvo trpimo dramatične posledice tih strateških promašaja i potreba za dubokim sistemskim promenama je očigledna.

Pažljivo smo analizirali izjavu prof. Vesne Bjegović Mikanović koja je ispred Studentske liste izašla sa programom reformi zdravstva. (OVDE). Sa razočaranjem smo konstatovali da i sadržaj i retorika imaju sličnosti sa (realnost je potvrdila) potpuno promašenom strategijom „Bolje zdravlje za sve“ iz 2003. god. Objašnjenje možda leži u činjenici da se radi o nepromenjenim anahronim shvatanjima istog autora?

U izloženom programu nema ni naznake o uvođenju efikasnog modela zdravstva konverzijom sadašnje niskoproduktivne primarne zdravstvene zaštite po obrascu koji dominira u uspešnim tranzicionim zemaljama, ni reči o ukidanju sistemskog konflikta interesa, ni pomena o neophodnosti izmene koruptivnih zakona iako poslednji izveštaj Evropske komisije to preporučuje! (OVDE). Bez ukidanje sistemske korupcije, ostvarenje sektorskih politika i parcijalnih ciljeva navedenih u programu SL je nerealno; o tome uverljivo svedoči propast brojnih pokušaja u poslednje dve decenije.

Ukratko, nerazumno je u 2026.god. ponavljati greške iz 2003.godine!

Dragi studenti, ovim otvorenim pismom želimo da ukažemo na ogromnu cenu grešaka u zdravstvu. I ujedno da podstaknemo otvaranje široke javne rasprave u kojoj bi građani rekli kakvu zdravstvenu zaštiitu smatraju primerenom za vek u kome žive.

Dr Draško Karađinović — 13.novembar 2026.

koordinator

NVO Doktori protiv korupcije